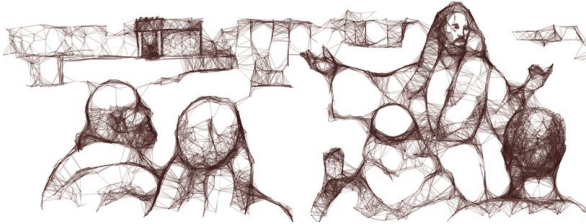

„...lesztek nékem tanúim...”

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 5Mózes 19:15; Példabeszédek 16:33;
Lukács 24:25, 44-48; Apostolok cselekedetei 1:6-26

„Hanem veztek erőt, minekutána a Szentlélek eljő reátok: és lesztek nékem tanúim úgy Jeruzsálemben, mint az egész Júdeában és Samariában és a földnek mind végső határáig” (ApCsel 1:8).

Befejeződött Jézus földi küldetése. Isten hamarosan elküldi a Szentlelket, aki – sok jellel és csodával támogatva tetteiket – felhatalmazza és vezeti a tanítványokat küldetésükben, hogy az egész földre elérjenek. Jézus nem maradhatott velük örökké emberi testben. Testet öltése egyrészt fizikai korlátokat szabott világszéles küldetésének, másrészt pedig szükséges volt mennybemenetele és megdicsőülése is ahhoz, hogy a Szentlélek eljöhessen.

Jézus feltámadásáig azonban a tanítványok ezt nem látták világosan. Amikor mindent hátrahagytak, hogy követhessék Jézust, csupán politikai felszabadítónak hitték, aki egy nap majd kiűzi a rómaiakat az országból, visszaállítja Dávid dinasztiáját és Izrael múltbeli dicsőségét. Nem volt könnyű nekik másképpen gondolkodni.

Az apostolok cselekedetei 1. fejezetében ez volt a legfontosabb téma Jézus utolsó tanításában, amit a tanítványainak mondott. Ebben az összefüggésben ígérte meg a Szentlelket. A fejezet ír Jézus mennybemeneteléről és arról, hogyan készült fel a korai egyház a pünkösdre.

IZRAEL HELYREÁLLÍTÁSA

Kétféle prófécia vonatkozik az Ószövetségben a Messiásra. Az egyik csoport királyi Messiásról szól, aki örökké fog uralkodni (Zsolt 89:4-5, 36-38; Ézs 9:6-7; Ez 37:25; Dán 2:44; 7:13-14), a másik pedig azt jövendöli meg, hogy a Messiás meghal az emberek bűnéért (Ézs 52:13–53:12; Dán 9:26). Ezek a próféciaik nem mondanak egymásnak ellent, csupán rámutatnak a Messiás szolgálatának két egymást követő szakaszára: először szenvednie kell, utána pedig királyként fog uralkodni (Lk 17:24-25; 24:25-26).

Az I. századi zsidó messiásvárással viszont az a gond, hogy egyoldalú volt. A politikai szabadságot hozó királyi Messiás reménysége elfedte a Szabadító szenvedésének és halálának gondolatát.

Eleinte a tanítványok is a királyi Messiás után vágyakoztak. Hitték, hogy Jézus a Messiás (Mt 16:16, 20). Időnként még azon is kapták őket, hogy egymás között veszekednek, ki melyik oldalán ül majd, amikor trónra lép (Mk 10:35-37; Lk 9:46). Jézus figyelmeztette őket, hogy milyen sors vár rá, de egyszerűen képtelenek voltak megérteni, mit jelent ez. Ezért a halálakor összezavarodtak és elcsüggedtek. *„Pedig mi azt reméltük, hogy Ő az, aki meg fogja váltani az Izráelt”* (Lk 24:21) – mondták.

Olvassuk el ApCsel 1:6 versét! A kérdés szerint mit nem értettek meg? Hogyan válaszolt nekik Jézus ApCsel 1:7 versében?

Jézus halálát végzetes csapásként élték meg a tanítványok, feltámadása azonban újjáélesztette reménységüket, politikai váradalmaik soha nem látott magasságokba emelkedtek. Természetesnek tűnt, hogy a feltámadás a Messiás országa megalapításának egyértelmű jele.

Jézus viszont nem felelt egyenesen a kérdésükre. Nem utasította el a tanítványok kérdése mögött meghúzódó eljövendő ország gondolatát, de nem is fogadta el. Válasz nélkül hagyta, miközben emlékeztette őket, hogy Isten lépéseinek az ideje csak Istenre tartozik, következésképpen az emberek nem férhetnek hozzá.

Mi volt a tanítványok valódi problémája Lk 24:25 szerint? Miért olyan egyszerű elhinni, amit éppen hinni szeretnénk, szemben azzal, amit a Biblia valójában tanít? Hogyan kerülhetjük el ezt a csapdát?

A TANÍTVÁNYOK KÜLDETÉSE

Olvassuk el ApCsel 1:8 versét! Mit kellett volna a tanítványoknak tenni ahelyett, hogy próféciai feltételezgetésekbe kezdenek?

Négy fontos elem van ebben a szakaszban a tanítványok küldetésével kapcsolatban:

1. A Lélek ajándéka. A Szentlélek mindig is tevékenykedett Isten népének életében, a próféták szerint ugyanakkor a jövőben majd különös módon kitölti Lelkét az Úr (Ézs 44:3; Jóel 2:28-29). Jézust felkenste a Szentlélek, tehát az Ő szolgálata során is már végezte a munkáját (Lk 4:18-21), de hivatalos beiktatása nem történt meg Krisztus mennyei megdicsőüléséig (Jn 7:39; ApCsel 2:33).

2. A tanú szerepe. A tanú a saját tapasztalatáról számol be, amire a tanítványok teljes mértékben képesek voltak (ApCsel 1:21-22; 4:20; vö. 1Jn 1:1-3). Isten azzal bízta meg őket, hogy mondják el a világnak Jézussal szerzett sajátságos tapasztalataikat.

3. A küldetés terve. A tanítványoknak először Jeruzsálemben, majd Júdeában és Samáriában, végül pedig az egész világon bizonyosságot kellett tenniük. A terv progresszív volt. Jeruzsálem számított a zsidó vallási élet központjának, ahol Jézust elítélték és keresztre feszítették, Júdea és Samária a szomszédos területek voltak, ahol Jézus szintén szolgált. Viszont a tanítványok nem korlátozhatták a tevékenységüket ezekre a helységekre, a küldetésük világszéles volt.

4. A küldetés iránya. Az ószövetségi időkben a népeket kellett Istenhez vonzani (lásd Ézs 2:1-5), nem Istent kellett Izraelnek „elvinnie” a népekhez. A néhány kivétel (például Jónás) nem érvényteleníti a főszabályt. Ettől kezdve viszont más lett a stratégia. Továbbra is Jeruzsálem maradt a központ, de ahelyett, hogy a tanítványok ott eresztettek volna gyökeret, a világ végéig el kellett jutniuk.

Lk 24:44-48 szakasza szerint mi volt az üzenet lényege, amit a tanítványoknak hirdetni kellett?

Jézus biztosan sok igazságot elmagyarázott a tanítványainak Isten országról a feltámadása utáni negyven nap alatt (ApCsel 1:3), még ha több mindent nem is értettek, amint ApCsel 1:6 versében a kérdésük is mutatja. Ismerték a próféciaikat, de ekkor új oldalról, a kereszttől és az üres sír fényében láthatták azokat (lásd ApCsel 3:17-19).

JÉZUS VISSZATÉR

Hogyan ír Jézus mennybemeneteléről Lukács ApCsel 1:9-11 verseiben? Mi a jelentősége annak, hogy két angyal szólt a tanítványokhoz (lásd 5Móz 19:15)?

Lukács elég röviden számol be a mennybemenetelről. Jézus a tanítványokkal volt az Olajfák hegyén és még áldást mondott rájuk (Lk 24:51), amikor felemelkedett a mennybe. A szöveg természetesen a látványt írja le. Azaz a jelenetet emberi szemszögből mutatja be, nem úgy, ahogy az egészen pontosan megtörtént. Jézus elhagyta a földet, és ezt nem lehetett más látható módon tenni, csak úgy, ha felemelkedik.

Jézus mennybemenetele Isten természetfeletti tette volt, a Bibliában olvasható sok csoda egyike. Erre utal az is, hogy Lukács szenvedő szerkezettel (*epērthē*, „felvitetett”, ApCsel 1:9, RÚF) írja le. Az Újszövetségben csak itt fordul elő ez a szó, de a görög fordítású Ószövetségben (a Septuagintában) több helyen megtalálható ez az igealak. Mindegyik Isten tetteire vonatkozik, ami arra enged következtetni, hogy maga Isten volt az, aki Jézust a mennybe vitte, amint Ő volt az is, aki a halálból feltámasztotta (ApCsel 2:24, 32; Róm 6:4; 10:9).

Lukács beszámol róla, de csak *Az apostolok cselekedeteiben*, hogy miután Jézust már eltakarta egy felhő, két fehérbe öltözött alak állt meg a tanítványok mellett. A leírás egyezik azzal, ami a fényes ruhájú angyalokról szól (ApCsel 10:30; Jn 20:12). Azért jöttek, hogy biztosítsák a tanítványokat: Jézus ugyanúgy fog visszatérni, ahogyan elment. Mellesleg egyedül *Az apostolok cselekedetei* említi meg azt, hogy Jézus a „szemük láttára” (ApCsel 1:9, RÚF) emelkedett fel.

A látható felemelkedés lett a látható visszatérés garanciája, ami úgyszintén felhőben fog megtörténni, akkor viszont már „*hatalommal és nagy dicsőséggel*” (Lk 21:27) jön el Jézus, nem privát jellegű esemény keretében. Mivel „*minden szem meglátja Őt*” (Jel 1:7), nem lesz egyedül (Lk 9:26; 2Thessz 1:7). A második eljövétel dicsősége messze felülmúlja majd a mennybemenetelét.

Hogyan tarthatjuk mindig szem előtt a második advent valóságát és ígérését? Hogyan befolyásolja ez életünk minden területét, például az anyagiakat, a fontossági sorrendünket és az erkölcsi döntéseinket?

FELKÉSZÜLÉS PÜNKÖSDRE

ApCsel 1:7-8 verseiben olvasható válaszában Jézus nem foglalt állást az időről. Ugyanakkor ha természetes módon továbbgondoljuk a szavait, arra következtethetünk, hogy azután tér majd vissza, miután a Szentlélek eljön és a tanítványok bevégzik a küldetésüket (lásd még Mt 24:14). Az angyalok megjegyzése (ApCsel 1:11) sem válasz a kérdésre, hogy mikor jön el Isten országa. Ám úgy is lehetett érteni, hogy hamarosan be fog következni. Ez magyarázza, hogy miért tértek vissza a tanítványok „*nagy örömmel Jeruzsálembe*” (Lk 24:52). Úgy értelmezték Jézus második eljövételének bizonytalan idejét, hogy a vég közel van, aminek még nagyobb bátorsággal kellett eltöltenie őket a küldetésük teljesítéséhez. *Az apostolok cselekedetei* további része ezt a gondolatot fogja bemutatni.

Olvassuk el ApCsel 1:12-14 szakaszát! Ki volt még ott a felházban? Hogyan készültek fel a Szentlélek kitöltetésére?

Miután a tanítványok visszatértek az Olajfák hegyéről, egy jeruzsálemi magánház felső vendégszobájában gyűltek össze (latinul *cenaculum*). Jézus néhány női követője (Lk 8:1-3; 23:49; 24:1-12) és az édesanyja meg a testvérei is ott voltak a tanítványokkal.

Jézus testvérei (Mk 6:3) vagy József és Mária fiatalabb fiai lehettek (Mt 1:25; Lk 2:7), vagy, ami valószínűbb, József első házasságából származó fiai, ebben az esetben József özvegy volt, amikor elvette Máriát. Meglepő a jelenlétük a tanítványok között, hiszen mindig kétkedtek Jézust illetően (Mk 3:21; Jn 7:5). Viszont változtatni látszott a helyzeten Jézus feltámadása és külön megjelenése Jakab előtt (1Kor 15:7). Úgy tűnik, hogy később Jakab átvette Péter helyét a keresztény közösség vezetésében (ApCsel 12:17; 15:13; 21:18; Gal 2:9, 12).

A tanítványok szüntelen imádkoztak (ApCsel 1:14) és a templomban dicsőítették Istent (Lk 24:53), így kétségtelen, hogy az idejüket mind bűnvalással, bűnbánattal és bűneik elhagyásával töltötték. Úgy képzeltek ugyan, hogy a Szentlélek kitöltetése Jézus azonnali visszajöveteléhez vezet, a lelki hozzáállásuk mégis teljes összhangban állt az elkövetkezendőkkel, hiszen a Szentlélek az imádságra válaszul érkezik.

A napi választásainkkal hogyan segítünk előkészíteni a Szentlélek munkáját az életünkben?

A TIZENKETTEDIK APOSTOL

A korai keresztény közösség körülbelül százhusz hívőt számlált (ApCsel 1:15). Első adminisztratív tettük az volt, hogy kiválasztottak valakit Júdás helyére.

Olvassuk el ApCsel 1:21-22 verseit! Milyen képességeket vártak el Júdás utódjától? Miért voltak ezek olyan fontosak?

Szemtanuként látnia kellett Jézus feltámadását (vö. ApCsel 4:33). Ez azért volt fontos, mert a feltámadást újból és újból erős bizonyítékként hozták fel Jézus messiási volta és az egész keresztény hit igazsága mellett.

Ugyanakkor azok közül kellett választani, akik ott voltak a tanítványok mellett Jézus szolgálatának idején. Pál később úgy érvelt, hogy bár nem kísérté Jézust a földi szolgálata során, ő is jogosult az apostoli tisztre, a damaszkuszi úton Jézussal való találkozása tette képessé a feltámadásról való bizonyágtételre (1Kor 9:1). Bár Pál magát „*mintegy idétlennék*” (1Kor 15:8), „*torzszülöttnek*” (RÚF, ÚRK) nevezte, mégsem hitte, hogy kevésbé volna alkalmas a többi apostolnál (1Kor 9:2; Gal 2:6-9). Tehát csak a tizenkettő és Pál volt „apostol” a szó gyakorlati, vitathatatlan értelmében (ApCsel 1:25-26). A kifejezés viszont alapvető, általános módon küldöttként vagy hírmondóként más evangéliumi munkásokra is alkalmazható (ApCsel 14:4, 14; Gal 1:19).

Olvassuk el ApCsel 1:23-26 szakaszát! Hogyan választották ki Mátyást?

Különösnek tűnhet a módszer, ahogyan Mátyást kiválasztották, de a sorsvetés régóta alkalmazott döntéshozási forma volt (pl. 3Móz 16:5-10; 4Móz 26:55). Ráadásul két, korábban ugyanannyira alkalmasnak tartott jelölt közül választottak, nem az ismeretlenbe léptek. A hívők imádkoztak Istenhez és hitték, hogy az eredmény az Ő akaratát tükrözi majd (vö. Péld 16:33). Arra nézve nincs bizonyíték, hogy a döntést valaha is megkérdőjelezték volna. Pünkösöd után azonban már nem volt többé szükség sorsvetésre, mert a Szentlélek közvetlenül vezette a közösséget (ApCsel 5:3; 11:15-18; 13:2; 16:6-9).

Mit felelnénk, ha valaki ma odajönne hozzánk és ezt kérdezné: „Hogyan tudhatom meg, mi Isten akarata az életemre nézve?” Indokoljuk meg a válaszunkat!

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„A pünkösöd és a parousia (második advent) közötti teljes átmeneti időszakban (legyen az akármilyen hosszú vagy rövid) az egyháznak végeznie kell világszéles küldetését a Szentlélek ereje által. Krisztus követőinek ki kell jelenteniük, hogy Ő már egyszer eljött, bűnbánatra és Jézus második adventjére való felkészülésre szólítva az embereket. A »földnek mind végső határáig« (ApCsel 1:8) és »a világ végezetéig« kell hirdetniük bizonyágtételüket... Nem hagyhatjuk abba, míg mindkét feltétel nem teljesül» (John R. W. Scott: *The Message of Acts: The Spirit, the Church & the World*. Downers Grove, 1990, InterVarsity, 44. o.)!

„Az Üdvözítő tanítványainak adott megbízása kiterjed minden hívő emberre. Magába foglal minden Krisztusban hívő embert az idő végéig. Végzetes tévedést követnénk el, ha azt feltételeznénk, hogy a lelkek megmentésének a munkája egyedül csak a felszentelt lelkészekről függ. Krisztus mindazokat megbízta az evangélium hirdetésével, akikhez eljutott a mennyei ismeret. Krisztus mindazokat felavatja, felszenteli arra, hogy munkálkodjanak embertársaik üdvösségéért, akik már megkapták és magukban hordják életét. Az egyházat ennek a munkának a végzésére alapították, és mindazok, akik ünnepélyes és szent fogadalmat tettek az egyháznak, arra kötelezik el magukat, hogy együtt munkálkodnak Krisztussal» (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 2010, Advent Kiadó, 726-727. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

1. ApCsel 1:7 idézi Mk 13:32 versét: „*Azt a napot viszont vagy azt az órát senki nem tudja, sem az angyalok az égben, sem a Fiú, hanem csak az Atya*” (RÚF). Ellen G. White elmondja: „Isten népe számára többé soha nem lesz időn alapuló üzenet. Sem a Szentlélek kitöltésének, sem Krisztus eljövételének pontos idejét nem fogjuk megtudni” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból*. 1. köt. Budapest, 1999, Advent Kiadó, 179. o.). Hozzáteszi: „Olyan igát vesz magára és olyan üzenetet hirdet az, aki Krisztus megjelenésének óráját, napját vagy évét hirdeti, amit az Úr sosem adott neki” (*Advent Review and Sabbath Herald*, 1893. szept. 12.). Mennyire időszerűek ma ezek az üzenetek a számunkra?
2. Valaki egyszer azt mondta: „Istennek inkább tanúkra, mint ügyvédekre van szüksége.” Mit gondolunk erről az állításról?
3. Mi volt az ima szerepe a korai egyházban? Véletlen egybeesés lenne, hogy az életük minden meghatározó pillanatában találunk utalást az imádságra (ApCsel 1:24; 8:14-17; 9:11-12; 10:4, 9, 30; 13:2-3)?

KRISZTUS ÉS AZ ÜLDÖZÖTT EGYHÁZ

„Az a kő, amelyet az építők megvetettek, az lett a sarokkő, az Úrtól lett ez, és csodálatos a mi szemünkben” (Mt 21:42, RÚF).

„A Megváltó mennybemenetele után az isteni jelenlét tudata a szeretet és világoosság teljességével volt velük (a tanítványokkal). Személyes jelenlét volt ez. Jézus, a Megváltó, aki velük járt, velük beszélt és imádkozott, aki reményt és vigaszt öntött a szívükbe, ajkán a béke üzenetével vitetett tőlük a mennybe. Amint az angyalok serege fogadta Őt, e szavakat hallották: *»íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig«* (Mt 28:20). Emberi alakban szállt fel a mennybe. Tudták, hogy Isten trónja előtt áll, mégis barátjuk és Megváltójuk, részvéte irántuk változatlan, örökre azonosult a szenvedő emberiséggel. Tudták, hogy megsebzett kezeire és lábaira mutatva bemutatta Isten előtt véreinek érdemeit, emlékeztetőként arra az árra, melyet lefizetett megváltottaiért. Ez a gondolat erősítette őket, hogy elszenvedjék a szégyent érette. Egységük vele most erősebb, mint amikor személyesen velük volt. A bennük lakozó Krisztus világoossága, szeretete és ereje rajtuk keresztül áradt szét úgy, hogy ezt az emberek észrevették és csodálták.

Péter védekezésül mondott szavaira Krisztus a maga pecsétjét helyezte. A tanítványok oldala mellett állt szavahihető tanúként a csodálatosan meggyógyult férfi. Nyomatékokot adott Péter szavainak annak a jelenléte, aki néhány órával előbb még tehetetlen nyomorék volt, most pedig visszanyert egészséggel állt ott. A papok és főemberek hallgattak. Képtelenek voltak megcáfolni Péter állítását; azonban elhatározták, hogy véget vetnek a tanítványok tevékenységének...

Mialatt Péter és János fogoly volt, a többi tanítvány – ismerve a zsidók gyűlöletét – szüntelenül imádkozott értük, nehogy megismétlődjék a Krisztus megölésénél gyakorolt kegyetlenség... Míg egyesített imájuk hitben felszállt a mennybe, megjött a felelet. Az a hely, ahol összegyűltek, megmozdult, és ismét kimentek, hogy Isten szavát hirdessék Jeruzsálemben. *»Az apostolok pedig nagy erővel tettek bizonyosságot az Úr Jézus feltámadásáról...«*, és Isten csodálatosan megáldotta fáradozásait” (Ellen G. White: *Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, 43. o.).